

Fietsroute Maak Meppel Duurzamer!

Je gaat de route Duurzaam Meppel fietsen. Tijdens de tocht van ruim 38 km maak je kennis met duurzame plekken en initiatieven. Meppel is een duurzame gemeente. Veel inwoners en ondernemers doen al mee. Draag je ook een steentje bij? De voorbeelden langs de route helpen je daarbij op weg. Samen maken we Meppel duurzamer!

U kunt de route op verschillende punten beginnen. Ook kan er in twee ronden gefietst worden: rondje Meppel Zuid - 20 km - en rondje Nijveen 18 km.

Veel Fietsplezier!

1. Stadhuis

Het stadhuis van Meppel werd gebouwd in 2005. Het is ontworpen door Kraaijvanger Architects en is het visitekaartje van de gemeente. Bij het ontwerp is veel aandacht geweest voor duurzaamheid. Door de stalen lamellen wordt het gebouw bij hoogstaande zon in de zomer niet te warm en wordt bij laagstaande zon in de winter juist wel door de zon verwarmd.

Het gebouw wordt verwarmd en gekoeld door warmte en koude opslag in de bodem onder het stadhuis. Ook de ventilatie is energiezuinig en voorzien van warmteterugwinning. Net als op bijna alle daken van gemeentelijke gebouwen liggen er zonnepanelen op het dak van het stadhuis.

Alle gemeentelijke panelen samen leveren jaarlijks ongeveer 150.000 kWh aan elektriciteit op, de overige energie koopt de gemeente 100% groen in. In 2019 is in het gebouw circulair tapijt gelegd. En natuurlijk worden papier, koffiebekers, gift en plastic gescheiden ingezameld. De bomen om het gebouw zijn bij de bouw gespaard gebleven of herplant.

Op de parkeerplaats achter het gebouw staan laadpalen. De gemeente beschikt zelf over 6 elektrische auto's die met de opgewekte zonnenergie worden geladen.

Tip Door de opwarming is er steeds meer behoefte aan koeling. Schaduw en het plaatsen van een zonnescherm aan de buitenzijde van het raam bespaart energie en houdt uw huis lekker koel.

Vraag 1 U ziet ze niet, maar ze zijn er wel! Hoeveel zonnepanelen liggen er op het dak van het stadhuis?

2. 't Meugien - klimaatverandering en inrichting

Bij een flinke regenbui moeten we het water goed afvoeren. Schoon regenwater via het riool naar de zuivering, dat is natuurlijk zonde! Om het riool te ontlasten en verdroging van de bodem tegen te gaan, ligt in deze buurt speciale bestrating. Die laat het regenwater door zodat het in de bodem kan infiltreren. Hier mag u daarom bijvoorbeeld niet uw auto wassen op straat.

Kijk maar eens goed aan het begin van de Hagedoornstraat. U ziet daar het bordje 'regenwater infiltratie' om mensen te wijzen op de bijzondere status van dit gebied. Wat u hier ziet is een voorbeeld van ruimtelijke adaptatie. Dit zijn aanpassingen in de inrichting om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Denk aan minder of waterdoorlatende verharding, meer groen en plekken voor waterberging.

Tip Heeft u een tuin? Denk dan eens aan minder of doorlatende verharding. Daarmee zorgt u niet alleen voor voldoende infiltratie, maar ook voor een gezonde bodem en voedsel voor bijvoorbeeld vogels. Ook met een regenton houdt u waardevol schoon water in het gebied,

waar u zelf ook profijt van kunt hebben. Met een regenton van 200 liter kunt u enkele duizenden liters water per jaar besparen! Voor meer informatie: kijk eens op www.meppel.nl/steenbreek Deze vrijwilligers zetten zich in voor vergroening van de tuinen van Meppel.

Vraag 2 Hoeveel procent van het tuinoppervlak in het centrum van Meppel is verhard?

3. Bad Hesselingen

In 2040 wil Meppel CO₂-neutraal zijn. Voor het zover is moet er nog veel gebeuren. Vooral het terugbrengen van energiegebruik en vervangen van gas voor schone energie. Dertig procent van het energiegebruik in Meppel komt vanuit industrie en bedrijven. Het grootste deel daarvan is aardgas. Om in CO₂-neutraal te worden moeten de bedrijven hele grote stappen maken.

Bij betonfabriek Xella en Bad Hesselingen weten ze al hoe dat werkt. Het zwembad wordt voor grotendeels verwarmd met restwarmte van Xella. Door energiebesparing bij Xella, wordt dat wel minder. Bij Bad Hesselingen liggen 540 zonnepanelen op het dak, genoeg voor 126.000 kWh per jaar.

Tip Ook in uw woning is er restwarmte. U kunt het hergebruiken door ventilatie met warmteterugwinning of een douchewater-warmte wisselaar. De warmte uit het douchewater wordt dan tijdens het douchen al weer hergebruikt. Dit bespaart ongeveer € 40 per persoon per jaar.

Vraag 3 Hoeveel woningen kunnen in theorie verwarmd worden met de restwarmte van de industrie in Meppel?

4. Wijkpark Hesselingen

Wijkpark Hesselingen is genoemd naar een historische buurtschap die tot 1961 deel uitmaakte van de gemeente Staphorst. Het vormt een groene buffer tussen Koedijklanden en bedrijventerrein Oevers. Het bestaat uit een mengeling van oude erven en stadsgroen.

De oude weg ligt bijna nog geheel op de oorspronkelijke locatie. Hesselingen is al sinds de tiende eeuw bekend en stond onder invloed van een klooster van de Benedictijnen. In 1832 bestond het uit 4 boerderijen, 2 woningen en een klein schooltje. Dit gebouw is verbouwd tot woonhuis.

Tip Kent u de geschiedenis van de buurt waar u woont? Wat was er voor er woningen stonden? Ga eens op zoek naar de verhalen. Bewoners die al lang in de wijk wonen kennen er vast een aantal! Of spuur eens op internet. In veel buurten zijn nog sporen te vinden van het landschap.

Vraag 4 Op welk adres was het buurtschooltje Hesselingen gevestigd?

5. Waterberging Berggierslanden

Berggierslanden is gebouwd vanaf 2000. De woningen zijn daarom vrij goed geïsoleerd. Vanaf het begin spelen water en natuur een belangrijke rol in de wijk. Al het regenwater moet zoveel mogelijk binnen de wijk kunnen worden opgevangen. Met dit doel is een open

waterberging gerealiseerd waarin overtollig water tijdelijk wordt opgevangen. Het regenwater stroomt niet naar het riool maar wordt bovengronds afgevoerd.

Tip Woont u in Berggierslanden? Ook hier is een groep bewoners actief bezig met duurzaamheid. Samen bekijken ze aan welke acties behoefte is. Bijvoorbeeld gezamenlijk optrekken bij vervangen van cv-ketels door een warmtepomp. U kunt hen vinden via Facebook.

Vraag 5 Welke zeldzame paddenstoel heeft zich vorig jaar bij Meppel laten zien?

6. Uitkijktoren Reestdal-landschap

Vanaf de uitkijktoren krijgt u een mooi uitzicht over het Reestdal. De Reest is een zogenaamde laaglandbeek. Door de variatie in het landschap kent het Reestdal enorm veel soorten flora en fauna. Het Reestdal is daarom belangrijk voor de biodiversiteit in en om Meppel.

Tip Draag bij aan biodiversiteit door in en om het huis voldoende schuilplaatsen te creëren voor insecten en kleine dieren, tuinafval te composteren en te laten liggen, het ophangen van nestkasten, water in de tuin of het zaaien van een bloemenmengsel.

Vraag 6 Welk dier willen we vaker in Meppel zien door de aanleg van passages onder de A28 door?

7. Ziekenhuis Isala Diaconessenhuis

De nieuwbouw van Isala Diaconessenhuis is helemaal klaar voor de toekomst. Het wordt het eerste ziekenhuis in Nederland zonder gasaansluiting. Er wordt gebruik gemaakt van bodemwarmte. Het ziekenhuis ligt in de stadsrandzone en grenst direct aan een waterberging voor het Reestdal.

Al het regenwater wordt op de locatie zelf opgevangen, en blijft zo behouden voor het grondwater. Ook krijgt het gebouw een groen dak en kijken patiënten straks uit over het landschap. Het vele daglicht en het zicht op natuur helpen straks de patiënten bij het herstellen. Ook de gezondheid van de medewerkers wordt gestimuleerd door fietsen naar het werk te stimuleren.

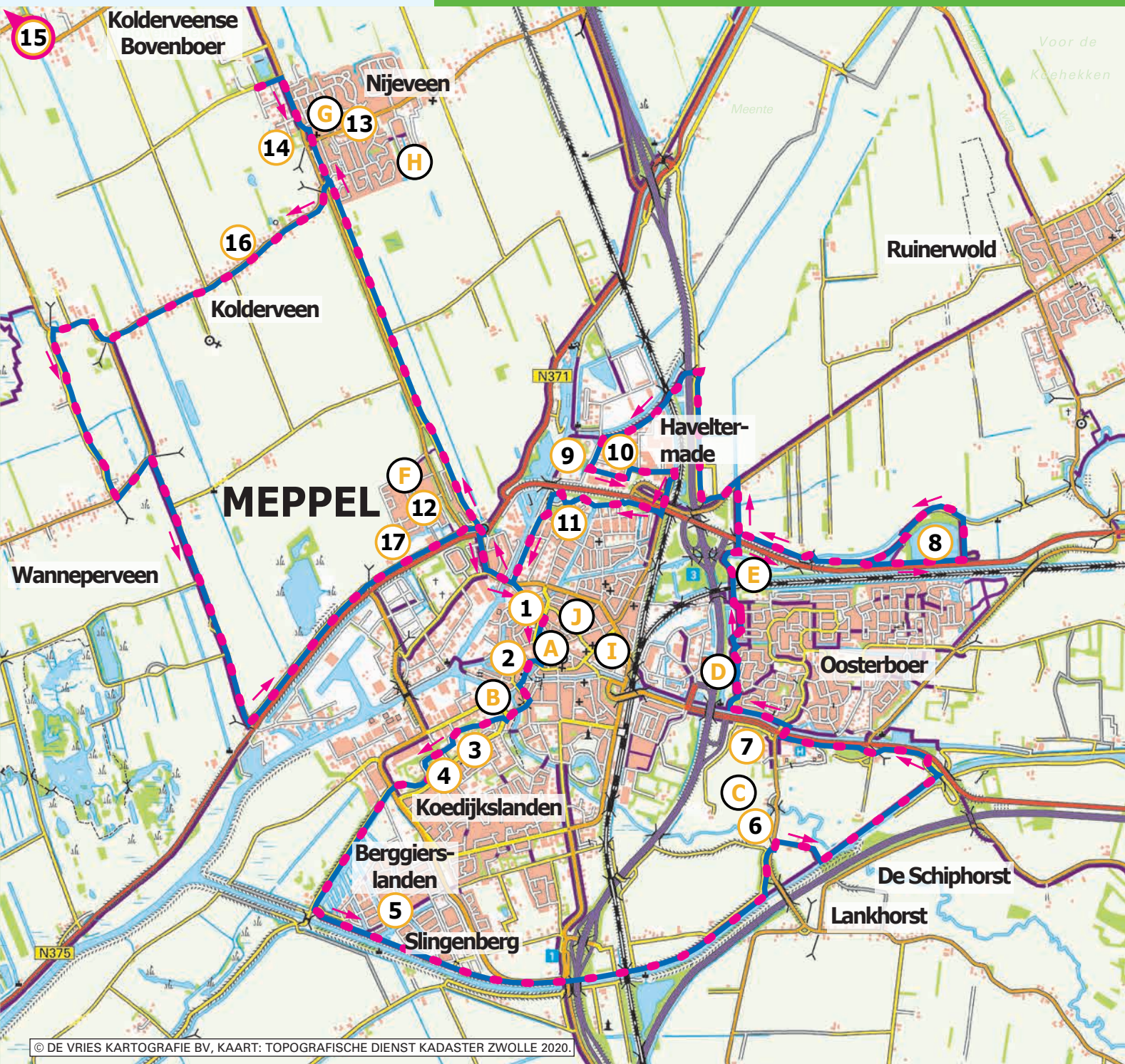
Tip Gezond en beter voor het milieu: pak voor ritten van minder dan 8 km de fiets! Want wist u dat bijna 40% van alle autoritten minder dan 5 km lang is? En dat 30% van de CO₂-uitstoot van Meppel wordt veroorzaakt door mobiliteit? Door allemaal vaker de fiets te pakken kan tot 32.000 ton - dat is 12% van het totaal - CO₂ bespaard worden.

Vraag 7 Als het op de grond ongeveer 10 graden is, hoe diep moet u dan de grond in om een temperatuur van 20 graden te vinden?

8. Waterberging Engelgaarde - Blijdenstein

Engelgaarde is ingericht als waterberging. Dat is het tijdelijk 'parkeren' van water. In het westelijke deel stijgt het waterpeil mee met de Wold Aa. Bij nog extremer regenval kunnen ook landbouwgronden onder water worden gezet. Waterberging is een kans voor de natuur.

Zo zijn kades verwijderd, inlaten en vispassages aangelegd, natuurlijke oevers gegraven, oude meanders hersteld en zijn er meer wandelmogelijkheden. In de voormalige paar-denweide is een bijzondere poel aangelegd: een biotoop voor amfibieën rechtstreeks in verbinding met de Wold Aa.

Vraag 8 Hoeveel badkuipen vol water kunnen er in de waterberging van Engelgaarde worden opgevangen?

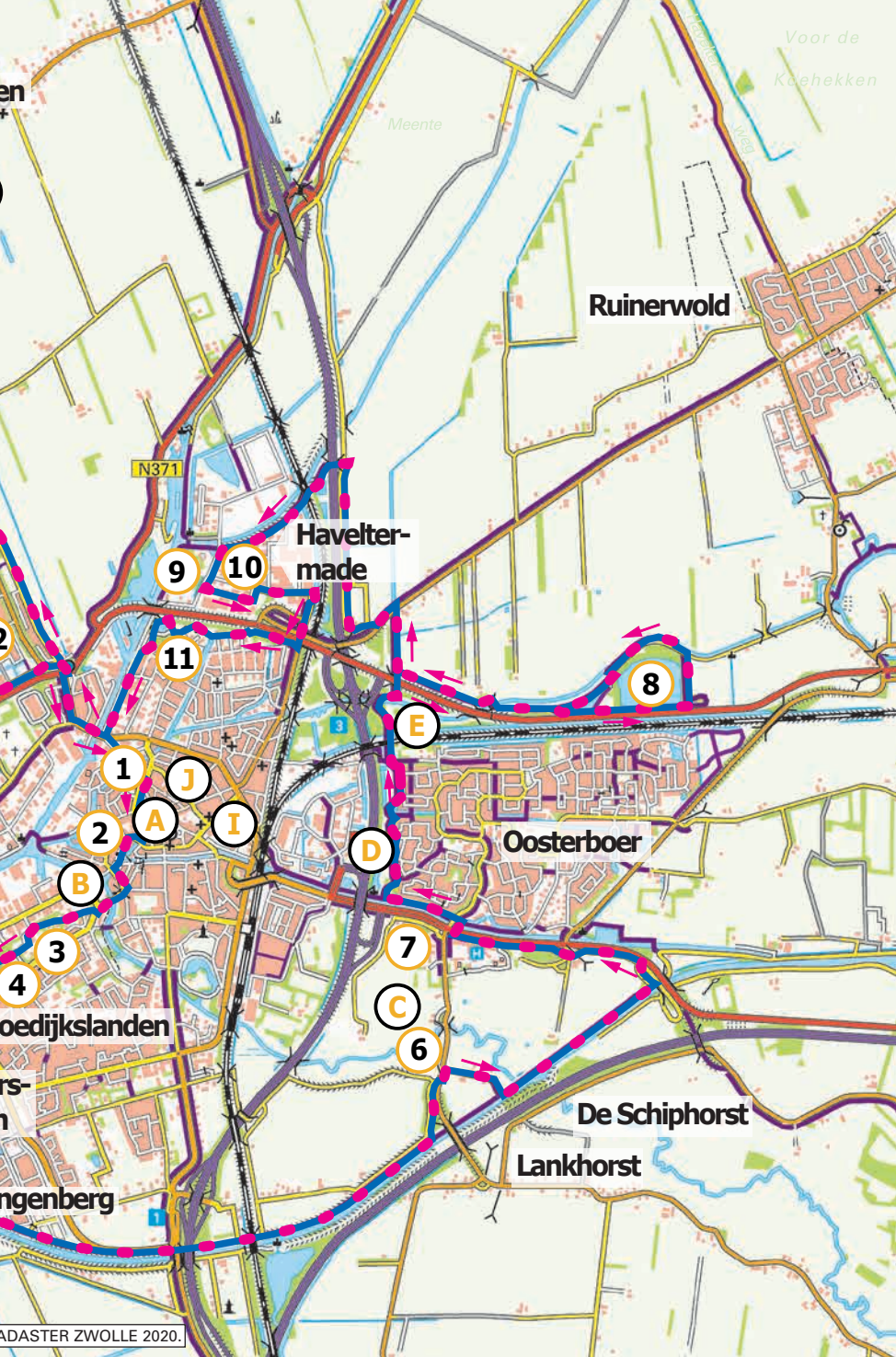
9. Waterzuivering Hesselterlandweg 79

In de waterzuivering wordt ons afvalwater stap voor stap gereinigd. Afvalwater kan niet zomaar geloosd worden in sloten, meren en andere wateren. Want dan komt de gezondheid van mensen, dieren en natuur in gevaar. Ook kunnen door vervuild water algen veel sneller groeien. Dan raakt het zuurstof in het water op en sterven vissen. Maar ook zwemwater kan vervuild raken, waardoor mensen ziek kunnen worden.

Pas nadat het water gezuiverd is en het aan de wettelijke eisen voldoet, kan het weer veilig terug de natuur in. Het gezuiverde water gaat naar het Meppelerdiep en de Oude Vaart. Uit het slib dat overblijft na het zuiveren wordt in Echten energie gemaakt. In de toekomst wordt mogelijk ook restwarmte uit het zuiveringsproces aan de buurt doorgegeven.

Tip Wees zuinig met water. Beperk de hoeveelheid schoon water die in het riool komt en ver- vuil het niet onnodig. Neem een regenton! Gooi medicijnen of verf - ook geen wateroplosbare verf - nooit in het riool maar zamel ze apart in.

Wandelroute
In het centrum van Meppel vind je veel leuke winkels. De historische binnenstad met grachten en pleinen is het kloppend hart van Meppel. We zijn zuinig op ons erfgoed, want onze monumenten zorgen voor uitstraling en gezelligheid. Winkelen is natuurlijk leuk, maar nog leuker als de producten eerlijk en duurzaam zijn gemaakt. Handelstad Meppel is niet voor niets Fairtrade Gemeente. Zo laten we zien dat we eerlijke handel ondersteunen.

Bij de apotheek kunt u ongebruikte medicijnen inleveren.

Vraag 9 Hoeveel water wordt er elke dag gezuiverd door de waterzuivering?

10. Gemeentewerf Eekhorstweg 16

Papier, textiel, PMD, glas en GFT zijn waardevolle grondstoffen. Om restafval zoveel mogelijk te vermijden, scheiden Meppelers hun afval. Vier van de vijf inzamelauto's rijden al CO₂-neutraal op diesel gemaakt van hernieuwbare plantaardige grondstoffen.

De werf bespaart energie door verwarming met infraroodpanelen. Samen met studenten wordt een plan gemaakt om circulair te werken door hergebruik van regenwater en opwekken van zonne-energie.

Tip Let bij het doen van boodschappen op de verpakkingen. Bezoek, voor u iets nieuws koopt, een van de kringloopwinkels of maak een afspraak bij het Repaircafé.

Vraag 10 Bij de ingang van de gemeentewerf staat een kunstwerk. Wat stelt dit kunstwerk voor?

Vraag 11 Kunt u in een kleine tuin of het balkon ook aan permacultuur doen?

12. Nieuwveense Landen

Nieuwveense Landen is de eerste gasloze wijk van Meppel. Bij de inrichting is volop rekening gehouden met de toekomst. Zo zijn de meeste daken geschikt voor zonne-energie. Het eerste deel van Nieuwveense Landen wordt verwarmd met een warmtenet op basis van biomassa.

Het nieuwste deel van Nieuwveense Landen moet zelfs energieleverend worden. Daarom ontwikkelt de gemeente samen met bewoners een plan voor een coöperatief zonnepark van 2 ha.

Tip Wilt u ook energieneutraal en aardgasvrij wonen? De eerste stap is de vraag naar energie te beperken. Het isoleren van uw woning houdt uw energiekosten zo laag mogelijk en het kan al snel uit. Het levert ook veel comfort. Gewoon beginnen! Kijk op milieuneutraal.nl voor tips en uitleg. Of maak een afspraak met een energieadviseur van het Drents Energieloket.

Vraag 12 Hoeveel woningen in Nederland zijn aangesloten op (aard)gas?

13. Rondje Duurzaam Nijveen

Nijveen is een goed voorbeeld van hoe je samen werkt aan duurzaamheid. Maak een rondje Duurzaam Nijveen. Ga bij Sporthal De Eendracht rechts de Dorpsstraat in tot aan de kruising Weidelint, maak dat lusje en keer weer terug naar Dorpsstraat richting sporthal.

Door samenwerking tussen Energie Coöperatie Duurzaam Nijveen en woningcorporatie Actium hebben alle huurwoningen in Nijveen versneld zonnepanelen gekregen. Op de hoek Dorpsstraat - Rembrandstraat ziet u de Commissaris Gaarlandtschool: een energieneutrale en duurzame school.

Ook dit is een voorbeeld van samenwerking. Tussen de school, Bespaarpartner en Duurzaam Nijveen. Ook in de lessen is er aandacht voor: Tegenover de school ziet u Snack-Plaza & Brasserie Meuleplein. Op het dak van de snackbar liggen zonnepanelen zodat de patat hier energieneutraal wordt gebakken.

Om de hoek staat molen De Sterrenberg. Deze is nog altijd in bedrijf. Een mooi voorbeeld van een nieuwe oplossing en oude windenergie. Aan de oostkant van Nijveen ligt de nieuwbouw van het Weidelint. Aan De Ryge worden duurzame woningen gebouwd zonder gasleiding.

Tip Inwoners hebben Energie Coöperatie Duurzaam Nijveen opgericht. Duurzaam Nijveen stimuleert zonnenergie op de grote daken. Ook is Duurzaam Nijveen actief met een warmtescan en energiecoaches. Alle inwoners van Nijveen kunnen lid worden. Informatie vindt u op duurzaamnijveen.nl

14. Sportpark Tussenboerslanden - SVN '69

Sport Vereniging Nijveen '69 is met recht de duurzaamste sportvereniging van de gemeente Meppel. De vereniging is al een aantal jaar bezig met verduurzaming. De energiekosten van de vereniging waren enorm hoog. Er is toen een energiescan uitgevoerd en de meeste maatregelen zijn uitgevoerd.

Zo zijn met sponsoring van de leden zonnepanelen geplaatst, verwarmen 6 zonneboilers een deel van het warm water en er zijn waterbesparende douches, een slimme thermostaat en deurdrangers. Zowel langs het veld als in het gebouw is ledverlichting gerealiseerd. Het

energiegebruik is teruggegaan van 37.000 naar 14.000 kWh per jaar en van 10.000 naar 7.500 m³ gas.

Ook wordt in de kantine gezond voedsel gepro-moot en zijn de producten fairtrade. Het afval wordt gescheiden en goed sportkleding krijgt een tweede leven in Gambia.

Tip Ga op de fiets naar het sportveld en laat de auto thuis als u gaat sporten!

Vraag 13 Hoeveel zonnepanelen liggen er op het dak bij SVN '69?

15. Windmolen Bakker - Bramenweg 3

Los van de route, kijkend in de richting Steenwijk, ziet u een eind verderop de eerste windmolen van de gemeente Meppel. Dit is de windmolen van Klaas Jan Bakker. Al in 1996 nam deze rundveehouder het besluit om schone energie op te tekken. Goed voor het milieu en extra inkomsten voor het bedrijf. De molen die we nu zien is in 2006 geplaatst en heeft een ashoogte van 50 m en de wieken zijn 48 m. De grootste windmolens die tegenwoordig geplaatst worden hebben soms wel een ashoogte van 200 m.

16. Voormalige Zuivelfabriek De Venen - Kolderveen 30

Zuivelfabriek De Venen maakt net als de Gasfabriek in het centrum van Meppel, onderdeel uit van het industrieel erfgoed. Wanneer een pand leeg komt te staan is het belangrijk een nieuwe bestemming te vinden. In 1998 werd het gebouw aangekocht door Coöperatie De Venen.

Er zijn 10 fabriekswoningen met werkruimte gerealiseerd voor creatieve zelfstandig onder-nemers. U vindt hier onder andere de onder an-dere de Vegafabriek en een bed and breakfast. Tot voor kort bood de Zuivelfabriek ruimte aan Artists in Residence.

Tip Kijk eens op kijkjeogenuit.nl voor meer informatie over kunst en de kunstijkdagen in Meppel.

Vraag 14 Hoe hoog is de schoorsteen van de Zuivelfabriek De Venen?

17. Leer Werk Centrum - Bremenberweg 2a

Duurzaamheid is ook dat iedereen kans heeft op werk. Het Leer Werk Centrum is het reïntegratiecentrum voor de gemeente Meppel. Hier doen werkzoekenden arbeidsritme, werkervaring en vakgerichte scholing op. Het accent ligt op individuele en persoonlijke begeleiding. Op het terrein staat ook de biomassacentrale voor de verwarming van Nieuwveense Landen.

Tip In de binnenstad van Meppel vindt u verschillende Fairtrade winkels, waaronder de Wereldwinkel.

Vraag 15 Wat is uw duurzame tip voor de inwoners van de gemeente Meppel?

- A. Molen De Vliet
- B. Molen De Weert
- B. Reestdal
- D. Ringpark Oosterboer
- E. Meppeler Bos
- F. Circulaire huurwoningen (Nieuwveense Landen)
- G. Commissaris Gaarlandtschool (Dorpsstraat Nijveen)
- H. Duurzame nieuwbouw (de Ryge Nijveen)
- I. Gasfabriek en NICE
- J. Binnenstad

